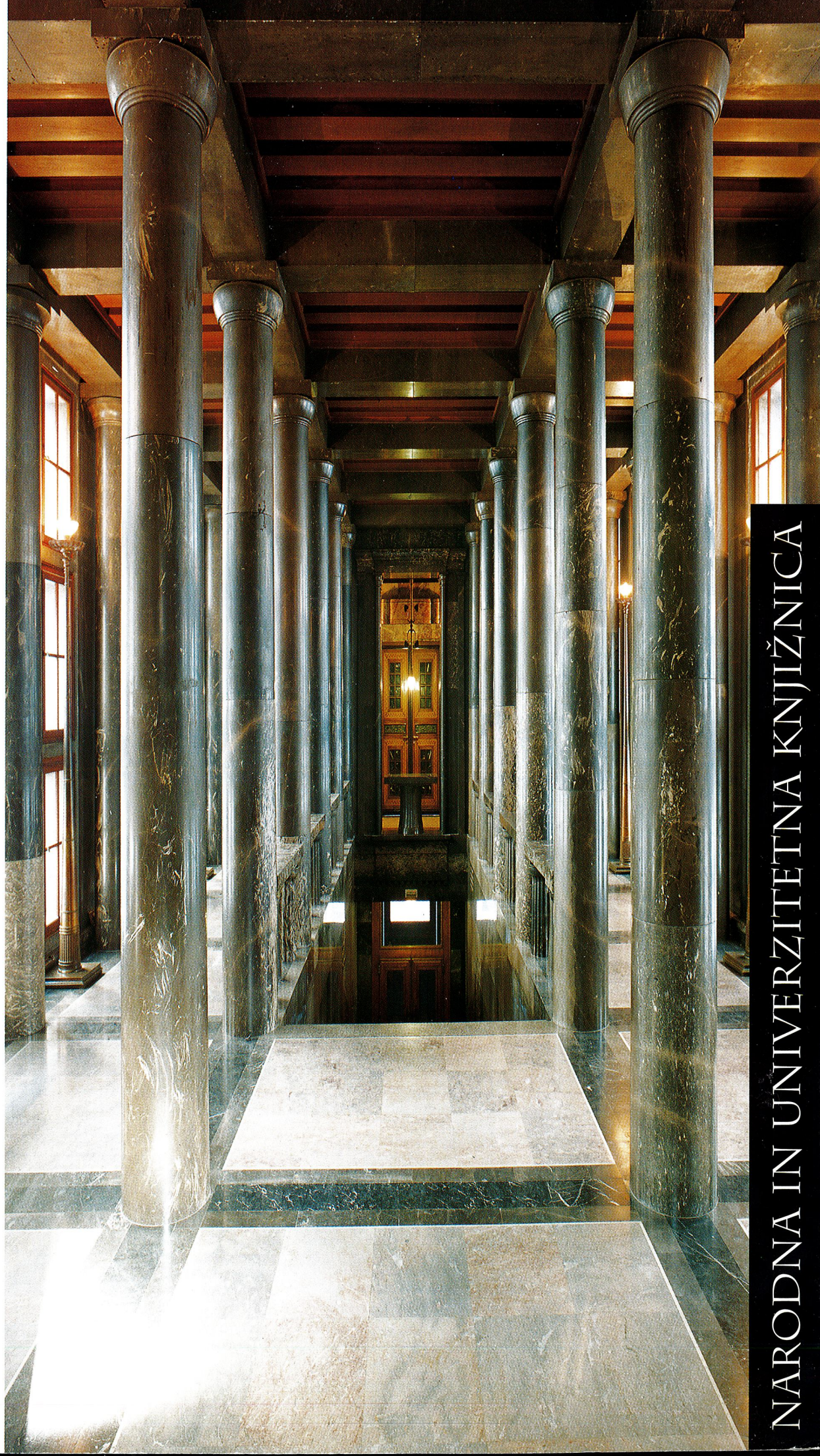

LJUBLJANA, 1999

KNJIŽNIČARŠKE NOVICE ³

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

LJUBLJANA, MAREC 1999 3

430306

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

STROKOVNO
POSVETOVANJE ZVEZE
BIBLIOTEKARSKIH
DRUŠTEV SLOVENIJE
"Profesionalnost in kakovost
v knjižničarstvu"

Ljubljana, 20. - 22. oktober
1999

Strokovno posvetovanje ZBDS bo potekalo od 20. do 22. oktobra v Ljubljani (dvorana Smelt-GIO). V okviru posvetovanja bo potekala tudi skupščina ZBDS, zadnji dan pa bo popoldanski čas namenjen prijetnemu izletu.

Načrtovani tematski sklopi posvetovanja:

1. "Ponudba knjižničnih storitev".
Koordinator: Smiljana Pejanovič.
2. "Raziskovalno delo in raziskovalne metode v knjižničarstvu".
Koordinator: mag. Primož Južnič.
3. "Vloga bibliotekarja pri raziskovalnem delu v šoli", delavnica.
Koordinator: Mag. Primož Južnič.
4. "Izobraževanje knjižničarjev in načrtovanje profesionalne kariere".
Koordinator: mag. Melita Ambrožič.
5. "Organiziranost knjižničarstva".
Koordinator: Stanislav Bahor.
6. "Zakonski okviri knjižničarstva", okrogla miza.
Koordinator: mag. Lenart Šetinc.
7. "Etični kodeks v knjižničarstvu", okrogla miza.
Koordinator: dr. Jože Urbanija.

V strokovnem delu posvetovanja bo sodelovalo več vabljenih referentov, tudi iz tujine. Programski odbor pa vabi tudi vas, da se aktivno vključite v pripravo in izvedbo posvetovanja.

Prijavo referata (prijavnica je priložena) je treba poslati Organizacijskemu odboru najkasneje do **30. marca 1999**. Naslov: ZBDS, Organizacijski odbor posvetovanja, NUK, Turjaška 1, 1000 Ljubljana.

Celotne tekste vaših prispevkov pa odbor pričakuje najkasneje do **31. julja 1999**. Vljudno prosimo, da ta datum avtorji upoštevajo. Za vse prispevke bo izveden recenzentski postopek. Publicirani bodo tisti prispevki, ki bodo ustrezali določenim kriterijem. Podrobnejša navodila bodo avtorji prejeli po prijavi referata.

Dodatne informacije o programu posvetovanja vam lahko posredujejo člani programskega odbora:

- *dr. Jože Urbanija*
joze.urbanija@ff.uni-lj.si
- *mag. Lenart Šetinc*
lenart.setinc@nuk.uni-lj.si
- *Smiljana Pejanovič*
smilja.pejanovic@ctk.uni-lj.si
- *mag. Primož Južnič*
primoz.juznic@uni-lj.si
- *Stanislav Bahor*
stanislav.bahor@nuk.uni-lj.si
- *mag. Melita Ambrožič*
melita.ambrozic@nuk.uni-lj.si

Ne pozabite pa kdaj tudi obiskati
domačo stran ZBDS
(<http://193.2.8.11>).

PREDSTAVLJAMO VAM

MAISTROVA KNJIŽNICA

General Rudolf Maister je bil ljubitelj knjig, bibliofil, ki se je nanje tudi dobro spoznal. Ustvaril je dragoceno knjižnico. Slavist in bibliotekar Janko Glazer je o njej zapisal, da je bila ena največjih in najlepših zasebnih knjižnic na Slovenskem.

General Maister je knjižnico zasnoval do leta 1912. Ljubezen do zbiranja slovenskih knjig se je v njem zbudila že v zgodnji mladosti. V Ljubljani se je kot gimnazijec ponudil solastniku nekdanje Blasnikove tiskarne, da mu uredi knjižni arhiv. Med urejanjem je mladi Maister odkril mnoge znamenite in redke knjige, ki jih je kasneje prejel v zahvalo za opravljeno delo. Kasneje je kot mlad častnik povpraševal po starejših knjigah zlasti po Vipavskem in Krasu. Zaboje s knjigami je pošiljal v Ljubljano v skromno materino stanovanje. Rad je brskal po knjigarnah in starinarnicah v Ljubljani.

Dr. Leopold Lenard je podrobneje opisal Maistrovo knjižnico v generalovem mariborskem stanovanju. Knjige so bile spravljene v štirih knjižnih omarah. V prvi je bilo starejše slovensko časopisje in listi, med njimi Ljubljanske novice, Bleiweisove novice, Danica Ilirska pa tudi dijaški listi Zora in Vesna. Posebno naklonjenost je pokazal do jezikoslovnih in literarnozgodovinskih publikacij. V drugi omari so bile zbrane slovenske pesniške zbirke, v tretji zgodovinska dela, med njimi Valvasor. V četrti omari so bile starejše slovenske knjige, med njimi Dalmatinova Biblija. Knjižnico je v letih 1930 do 1935, ko je službo-

vala v Mariboru, uredila prof. Silva Trdinova.

Po generalovi smrti je njegova knjižnica postala last sinov Hrvoja in Boruta. Ko je grozila vojna nevarnost, sta razmišljala, kam bi spravila očetovo knjižnico na varno. Marca 1941 sta sklenila, da jo bosta dala prepeljati v Zagreb, kjer je imela njuna sorodnica tovarno čokolade. Knjižnica v Zagrebu je bila izdana Nemcem, ki so jo hoteli odpeljati. Intervencija Otona Župančiča pri italijanskih oblasteh v Ljubljani, ki so izjavile, da spada knjižnica v območje italijanskega spomeniškega varstva, pa je to preprečila. Leta 1946 je generalov sin Borut Maister knjižnico iz Zagreba prepeljal v Maribor. Ker mu stanovanjske razmere niso dopuščale, da bi očetovo knjižnico na novo postavil, jo je po dogovoru izročil v varstvo Pokrajinskemu muzeju v Mariboru, v katerem so takrat deponirali knjižnično gradivo, ki se je vračalo v mesto.

Leta 1956 je posebna komisija, v kateri so bili dr. Franc Sušnik, prof. Alfonz Gspan, dipl. ing. Borut Maister, prof. Janko Glazer in prof. Bogo Teply, pregledala 62 zabojev s knjigami in predlagala, da se Maistrova knjižnica razglasi za kulturni spomenik.

Ko je Univerzitetna knjižnica Maribor v letu 1988 dobila novo stavbo, je menila, da bi bilo primerno, da bi Maistrova knjižnica prešla v njeno varstvo, ne glede na njeno lastništvo, saj gre za pomembno gradivo pri raziskovanju slovenske literarne in kulturne preteklosti sploh. Maistrovi dediči so se s tem strinjali. Maja 1989 je zaboje s knjigami prepeljala v svoje prostore. Julija 1989 so strokovnjaki Arhiva Slovenije knjige pregledali in predlagali izvedbo dezinfekcije in konzervatorskih postopkov, ki so bili opravljeni do novembra istega leta. Želja dedičev generala Maistre je bila, da bi Uni-

verzitetna knjižnica Maribor, ki je knjige samo hranila, ni pa bila lastnica, postavila v za ta namen posebno urejen prostor. Leta 1996 je Univerzitetna knjižnica Maribor z organizirano akcijo, pri kateri so sodelovali tudi delavci iz programa javnih del, preselila 14.000 različnih knjižnih darov in tako izpraznila prostor, ki ga je predvidela za ureditev Maistrove knjižnice. Leta 1997 je pridobila več predlogov za izdelavo projekta ureditve knjižničnega prostora. Izbran je bil projekt akad. arh. Mirka Zdovca, ki je tudi avtor notranje ureditve celotne knjižnične stavbe. Izvajalec del je podjetje Sling. Kip generala Maistra je delo akad. kiparke Vlaste Zorko. Ureditev knjižničnega prostora je sofinanciralo Ministrstvo za šolstvo in šport, izdelavo popisa knjižničnega gradiva je omogočila Mestna občina Maribor. Oktobra 1998 so dediči generala Maistra 5.945 enot knjižničnega gradiva s pogodbo o darovanju podarili Univerzitetni knjižnici Maribor. Svečana otvoritev Maistrove knjižnice je bila 20. novembra 1998.

Sodelavce Univerzitetne knjižnice Maribor je pri urejanju Maistrove knjižnice spremljalo veliko spoštovanje do knjig, ki jih je nekoč z ljubeznijo zbral Rudolf Maister in katere je njegovima sinovoma uspelo s tvegano selitvijo v Zagreb in po vojni nazaj v Maribor ohraniti mlajšim rodovom Slovencev. Želimo, da bi tudi mlajši uporabniki Univerzitetne knjižnice Maribor, ki poznajo v glavnem sodobne z informacijsko tehnologijo podprte knjižnice, spoznali, kako bogate so bile nekoč zasebne meščanske knjižnice.

Irena Sapač

ZAKLADI EVROPSKIH NACIONALNIH KNJIŽNIC

Konferenca direktorjev evropskih nacionalnih knjižnic (Conference of European National Librarians, CENL) s ponosom predstavlja novo virtualno razstavo zakladov iz vseh delov Evrope, ki vsebuje dokumente celo iz 8. stoletja. Nacionalne knjižnice so izbrale nekaj najsijajnejših artefaktov iz njihovih zbirk, tako redke in dragocene knjige, iluminirane rokopise, redke vezave, ilustracije, tiske itn. Med ustvarjalci teh zakladov so Frédéric Chopin, Jan Amos Komensky, W. A. Mozart, Fernando Pessoa in Rembrandt. Celovito gledano, so ti zakladi majhna, toda impresivna predstavitev evropske kulturne dediščine.

Razstava je postavljena tako, da je možno pregledovati zaklade po različnih kriterijih. Lahko jih preiskujete ne samo po državah, ampak tudi po zvrsti ali vsebini, ne glede na njihovo sedanje lokacijo. Kronološki indeks omogoča pregledovanje evropskih kulturnih znamenitosti od stoletja do stoletja. Kratki opisi ob eksponatih prinašajo osnovno informacijo o zakladih, njihovih ustvarjalcih in izvoru.

Razstava ni zamišljena kot zaključena celota. Prva verzija "*Zakladov evropskih nacionalnih knjižnic*" šteje okrog 100 zakladov iz 24 evropskih nacionalnih knjižnic. Razstava je vključena v *Gabriel*, okno k evropskim nacionalnim knjižnicam, ki je www.strežnik.evropskih.nacionalk oz. Konferenca direktorjev evropskih nacionalnih knjižnic (glej Knjižničarske novice, 1998, št. 10, str. 12-14, op. prev.). Gabriel trenutno združuje 39 knjižnic. Razstava bo v kratkem razširjena z novimi prispevki. Oblikovala jo je Richelle van den Dungen Gronovius pri Koninklijke Bibliotheek, nizozemski nacionalni knjižnici.

"Zakladi evropskih nacionalnih knjižnic" so dostopni na 5 evropskih strežnikih:

- *DE, Frankfurt:*
<http://www.ddb.de:80/gabriel/treasures/entree.html>
- *FI, Helsinki:*
<http://renki.helsinki.fi/gabriel/treasures/entree.html>
- *NL, Den Haag:*
<http://www.konbib.nl/gabriel/treasures/entree.html>
- *SI, Ljubljana:*
<http://nuk.uni-lj.si/gabriel/treasures/entree.html>
- *UK, London:*
<http://www.bl.uk/gabriel/treasures/entree.html>

Upam, da boste uživali ob pregle-
dovanju največjih dragocenosti iz
naših knjižnic.

Klaus-Dieter Lehmann,
Predsedujoči v Gabriel Board

Prevedel Darko Balažic

DOSTOPNOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA SLEPE

Uporabniki knjižnic so tudi posa-
mezniki, ki imajo večje ali manjše
težave z vidom. Tomaž Wraber jih
deli na naslednje skupine:

*1. Prvo veliko skupino predstavljajo
slabovidni ljudje, ki jih delimo na*

- a) tiste, ki imajo od 30 do 10% os-
tanka vida in*
- b) tiste, ki imajo od 10 do 5% os-
tanka vida.*

*2. Drugo veliko skupino - slepe -
delimo na tri podskupine:*

- a) Skupina z 5 do 2% ostanki vida.
Ti lahko berejo s posebnimi pri-
pomočki - npr. teleskopskimi
očali, lupami z zelo veliko pove-
čavo ali z elektronskimi poveče-
vali, nekateri pa lahko berejo tudi
močno povečan tisk.*

- b) Ljudje z ostanki vida pod 2% pa
do zaznavanja svetlobe. Večina
the bere samo v brajici.*
- c) Amavrotiki ne zaznavajo nič sve-
tlobe (Branje-skrb vseh, Ljublja-
na: Bralno društvo Slovenije.
1998, str. 177)*

Prilagajanje bralnih tehnik slepim
in slabovidnim je vse pogostejši po-
jav v današnji družbi. Tudi pri nas
npr. strokovnjaki razvijajo program,
ki omogoča predstavitev informacij
na internetu v govorni obliki, sedaj
le informacij o prostih delovnih mes-
tih v Sloveniji. Slepota in slabovid-
nost ne poznata narodnih in geo-
grafskih ovir in je zato mogoče pri-
lagoditi knjižnično gradivo slepih in
slabovidnih tudi tako, da ga lahko
berejo vsi. Zato se določeni projekti
razvijajo v sodelovanju več držav.

Eno izmed takih skupnih prizade-
vanj predstavlja tudi projekt
TESTLAB - Testing Systems using
Telematics for Library Access for
Blind and visually handicapped rea-
ders.

TESTLAB je projekt, ki omogočal
oziroma lajšal uporabo knjižničnega
gradiva slepim in slabovidnim. S
projektom nameravajo strokovnjaki
raziskati praktične, človeške in teh-
nične, probleme, ki jih imajo vidno
prizadeti bralci pri samostojni upo-
rabi knjižnic in njihovega gradiva.

Projekt predstavlja del projektov
Evropske Skupnosti. V njem sode-
lujejo splošnoizobraževalne in uni-
verzitetne knjižnice. Knjižnična zalo-
ga splošnoizobraževalnih in univerzi-
tetnih knjižnic ni enaka po vsej Ev-
ropi, ko pa govorimo o posebnem
gradivu za vidno prizadete, pa naj
bo to braillova pisava, povečana pi-
sava ali avdiovizualno gradivo pa
lahko opazimo velikanske razlike po
posameznih državah Evropske Unije.
Za grobo primerjavo lahko vzamemo
številko naslovov za slepe v katalo-
gih knjižnic. V posameznih držav je

npr. na Nizozemskem 8000 naslovov na milijon ljudi, okoli 3000 na Danskem, 1200 v Združenem Kraljestvu in Nemčiji, do 600 v Franciji in samo 25 v Grčiji. Velike razlike med državami so opazno, česar nam pa te številke ne povedo je to, da sta samo 2% vseh natisnjenih publikacij dostopna v slepim in slabovidnim razumljivi obliki. Možnosti, da najdemo iskano knjigo, so torej majhne.

V Sloveniji je 3294 slepih in slabovidnih. Knjige v njim dostopnih tehnikah lahko dobijo na samo treh mestih v Sloveniji, in sicer:

- *v Zavodu za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani,*
- *v Centru za slepe in slabovidne v Škofji Loki,*
- *v centralni knjižnici Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije (knjižnica Minke Skaberne).*

Knjige si izposoja 900 slepih in slabovidnih (27 % vseh). Tisti, ki so iz Ljubljane, se v knjižnici oglasijo osebno ali pošljejo svoje. Večina pa jih je od drugod in tem pošiljamo knjige po pošti, ki to storitev opravlja brezplačno.

(Dušan Sterle, Branje-skrb vseh , Ljubljana: Bralno društvo Slovenije. 1998, str. 185-191)

Naloga TESTLAB-a je omogočiti samostojen elektronski pristop preko interneta do knjižničnih katalogov in zbirk za vidno prizadete in njihovo izposajo. Prilagojene delovne postaje so bile postavljene v določene knjižnice v državah članicah projekta. Zaradi lokalnih razlik v programih za obdelavo knjižničnega gradiva in v jezikih ni standardne delovne postaje, ki bi bila lahko sprejeta. Osnova je osebni računalnik z možnostjo sinteze govora, z braillovo vrstico in programi za povečanje teksta. Kjer bi bilo možno bi se lahko dodalo zraven še scanner za obdelavo OCR in tiskalnik za braillovo pisavo.

Tehnologija, ki se uporablja, ni nova. Prav tako ni koncept knjižnic zasnovan posebej za vidno prizadete ljudi. Projekt deluje v splošnoizobraževalnih in univerzitetnih knjižnicah in nekatere so imele pripomočke za slepe že pred projektom.

Potrebe mnogih narodov povezujejo v skupno delo ljudi, ki sicer ne bi imeli za to možnosti ali potrebe. Skupnost lahko izvede dejanja, ki so za posamezne institucije nedosegljiva. Vse države članice so postavile te instalacije na preizkus. Sodelujejo Irska, Anglija, Avstrija, Italija in Grčija.

Pri tem prihaja do razlik v mišljenju in socialnih normah, zaradi česar različne države iščejo različne rešitve. Zaradi vezanosti projekta na lokana sredstva in jezik se projekt v večji meri oddalji od običajnega vzorca.

V Sloveniji se dobi malo gradiva za slepe in slabovidne, tudi zato ker ne zalogamo zvočnih knjig in periodike, in tega gradiva se ne da povsod dobiti. Zaradi enakih teženj kot drugod, bi lahko v podobnih projektih sodelovala tudi Slovenija. Sodelovanje bi vključevalo tudi medknjižno izposajo (s pomočjo elektronske povezave). Slovenija bi lahko sodelovala pri takem projektu brez pridružitve Evropski Skupnosti.

Poročilo o projektu:

Library access for the blind,
Richard N Tucker & Milred Theunisz,
Dutch Library for visually and Print Impaired Students and Professionals
Molenpad 2, 1016GM, Amsterdam,
The Netherlands
tel: + 31 20 6266465,
fax: + 31 20 620 8459,
e-mail: dick.tucker@svb.nl

Mark Klobčar
študent bibliotekarstva

MEDNARODNA SREČANJA

BOBCATSSS SIMPOZIJ V BRATISLAVI TOKRAT BOLJ PO ŠTUDENTSKO

Že v prejšnji številki Knjižničarskih novic ste lahko prebrali nekaj vrstic o omenjenem simpoziju, zato bodo te vrstice oblikovane nekoliko drugače. Vsekakor pa je govora o enem in istem simpoziju, ki je bil konec januarja v slovaški prestolnici.

Pred vami je torej nekaj vtisov, misli in spoznanj študentov bibliotekarstva, ki smo se simpozija udeležili. Naše glavne motive za ponovno udeležbo (bili smo že lani v Budimpešti) boste razbrali sami.

S tole novico pa bi radi tudi opozorili vse študente, profesorje in asistente na oddelku za bibliotekarstvo, da je simpozij kot je ta, edinstvena priložnost za povezovanje in sodelovanje s tujimi univerzami ter za izmenjavo mnenj in znanja. Zato bi bilo dobro in zaželeno, če bi se mu v prihodnje posvetilo več podpore in zanimanja.

Sedaj pa se udobno namestite v svojem sedežu in se predajte mislim.

Ester Albert

Simpatično mesto, tale Bratislava, še bolj informativen (in prav tako simpatičen) pa je bil simpozij v bratislavskem kulturnem centru. Zdi se mi, da smo tukaj izvedeli mnogo informacij, ki ne bi koristile samo nam, ampak tudi drugim študentom bibliotekarstva (mnogo tem za diplome in seminarje). Zelo me je presenetil širok okvir, v katerem so bili vodeni "session-i". Niso samo raz-

predali o informacijski vlogi samih knjižničarjev, ampak tudi drugih kadrov, npr. managerjev. Tako sem včasih malo težko povezala moje znanje, ki je bolj bibliotekarskega značaja. Tudi metafor ni manjkalo, npr. primerjava informacijskega procesa z vinom.

Damijana Ošlaj

Že drugič na Bobcatsssu.... Kar nekaj znanih obrazov; letos precej več študentov kot lani. Morda zato, ker letos Slovenci nismo aktivno sodelovali, vse skupaj gledam mnogo bolj kritično in manj vneseno. Vsekakor pa sem preživela prijetne dni v Bratislavi in upam, da se vidimo spet drugo leto - v Krakowu.

Brina Jerič

Lepo je srečati stare znance, kolege in prijatelje, reči z njimi kakšno modro besedo, popiti kozarček na skupno druženje ter obuditi spomin. Že drugo leto smo se študentje (bibliotekarstva v Ljubljani) udeležili simpozija in tako obudili stara znanstva. Saša, pozdravlja te Jan ... ! Seveda pa smo navezali nekaj prijetno-koristnih novih znanstev. Morda se v aprilu srečamo z zagrebškimi študenti. Tudi zato je tako "fajn" biti študent bibliotekarstva.

Nataša Onuk

Bratislava in z njo BOBCATSSS '99 nas je sprejela toplo, čeprav malce megleno. Očarali so nas nadvse uslužni in prijazni Slovaki, pripravljeni zavoljo nas celo podaljšati svoj delovni čas. Pa vendar je to že druga zgodba...

Simpozij pa je ponovno, tokrat že sedmič, izvrstno opravil svojo nalogo. Poleg vsega ostalega smo sklenili veliko novih prijateljstev ter tako postali še bolj odločeni nadaljevati. Se vidimo v Krakowu 2000!

Blaž Lesnik

Letos smo v Bratislavi spoznavali, da simpozij, kot je BOBCATSSS, ni namenjen le posredovanju znanja, dosežkov in raziskovanj, temveč je pomembna tudi navezava stikov, izmenjava mnenj "v živo" ter oblikovanje kroga ljudi (bodisi profesorjev ali študentov), v katerem ima tudi neformalno druženje svoj pomen. Ker letos naša skupina ni pripravila referata, smo imeli priložnost, da se temu drugemu bolj posvetimo. In lahko rečem, da smo (že lani začeto) utiranje poti imena Slovenije, našega oddelka in sploh slovenskega bibliotekarstva (z našega, to je študentskega vidika) uspešno nadaljevali. Tudi z glavnim zadetkom na končnem, poslovilnem delu.

Edo Grabrijan

Množica sproščenih študentov in drugih udeležencev simpozija, ideje, komunikativnost, elan, povezovanje, izmenjava mnenj, ... vse to je zame dodatna vzpodbuda pri študiju. Lepo je videti tuje študente, zanimivo jim je prisluhniti, dobro je narediti primerjavo med nami in njimi, oceniti svoje delo, ... a konec koncev so študentje povsod enaki. Drugo leto pa bo gotovo zanimivo že zaradi domiselne danske ekipe študentov, ki so v Bratislavo prišli v svojih "BOBCATSSS uniformah".

Študentje bibliotekarstva

ZAVOD ZA ODPRTO DRUŽBO

Call for Proposals "THE LIBRARY AS COMMUNITY CENTER"

The Open Society Institute Network Library Program (NLP) would like to invite public libraries from Croatia, the Czech Republic, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Russia, Slovakia and Slovenia to develop pilot projects that strengthen their positions as community information centers. The NLP is looking for libraries which are willing and able to serve as resource centers and models, not only for their own countries but for the region. We will expect these centers to host fellows from other countries not participating in the project; therefore, the knowledge of English, German, French or Russian among staff of the library is very important.

Projects must show evidence of sustainability beyond the term of NLP funding. Thus we are willing to fund this program on a matching funds basis with local authorities or other organizations from your community.

The NLP Advisory Board will be looking for the following information when assessing proposals:

- Description of community served and of the library/libraries included in the project
- Description of their services to date and resources used
- Description of proposed new services and resources needed
- Description of relationships and projects with other agencies, foundations, local governments

- and institutions in the community
- Description of relationships and projects with other libraries in the community
- Description of current staff and future needs to do the project
- Description of funding sources to be approached or received for the project

Preference will be given to projects involving more than one library and showing cooperation with other institutions in the community. Various programs offered to the community such as health education; consultation on local laws and taxes; consultation on starting small businesses and obtaining loans, etc. will be especially welcomed.

Requests for funding may include equipment, training, local travel, collection development, programming costs (e.g., an honorarium for an invited speaker or consultant). We will not support construction or reconstruction of buildings, furniture or salaries.

Projects must first be submitted to the library coordinator at the national Soros foundation in your country. The deadline for projects from national Soros foundations to arrive at the NLP office is May 10, 1999. Please contact the library coordinator at your national Soros foundation to find out about the deadline for submission of projects for review by its Expert Committee.

Projekte oddajte v treh izvodih in napisane v angleškem jeziku do **25. 4. 1999** koordinatorki za knjižnični program na naslov:

Eva Kodrič-Dačić

*Zavod za odprto družbo – Slovenija
Knjižnični program*

Turjaška 1

1000 Ljubljana

Obrazce dobite pri koordinatorki

za knjižnični program ali pa na domači strani Open Society Institute <http://www.osi.hu/nlp/mfgp.html>.

Eva Kodrič-Dačić

NOVE PUBLIKACIJE

OB PETDESETI OBLETNICI GORIŠKE KNJIŽNICE FRANCETA BEVKA JE IZŠEL ZBORNIK

18. januarja 1949 je bila v Novi Gorici ustanovljena študijska knjižnica, zasnova današnje Goriške knjižnice Franceta Bevka. Od takrat je minilo petdeset let, za tako obletnico pa se že spodobi pripraviti zbornik, ki naj bi označeval praznik in pokazal pot, ki jo je prevandrala knjižnica. Ko je bilo vse gradivo zbrano, se je v resnici pokazalo, da bo zbornik uglašen v nekem prizadevanju za razvoj in, predvsem, pridobitev novih prostorov, kar je bila nenehna skrb vseh, vsekakor pa vodij knjižnice. Mislim, da je navkljub včasih duhamorni vsebini knjiga dovolj povedna, duhovita in zračna, vsekakor pa vredna 2.000 SIT (s prometnim davkom vred), kolikor je potrebno odšteti zanjo. Takole smo jo predstavili.

Nagovor k zborniku

V naši knjižnici je bilo od vedno čutiti prizadevanje, da bi ustvarili način obveščanja in tako razkrili svoja nedrja, predvsem se je to kazalo v obliki razstav in seveda objav. V letih 1963 in 1964 je v ta namen

izhajalo glasilo Goriški knjižničar, kasneje, 1977, Obvestila Goriške knjižnice Franceta Bevka, v tistih letih se je z objavami bibliografij Marijana Breclja začela snovati nova zbirka Publikacije Goriške knjižnice, njemu se je kasneje v bibliografskem delu pridružila kolegica Andreina Jejčič; v tej zbirki je izšla tudi zelo potrebna in uporabljana publikacija Vodnik po Goriški knjižnici Franceta Bevka Zoltana Jana in ob trideseti obletnici knjižnice Zbornik Goriške knjižnice Franceta Bevka, zadnji v tej vrsti so Knjižničarjevi vtisi Rajka Slokarja. Spodobi se zatorej, da se ob koncu petega desetletja obstoja knjižnice za hip ustavimo in naredimo kratek rez ali prerez skozi čas.

18. januarja 1949 je bila ustanovljena okrajna Študijska knjižnica v Novi Gorici s sedežem v Šempetru. Z ustanovitvijo se je začelo njeno romanje in iskanje prostora pod soncem ..., ker se zelo kmalu preseli v Vrtojbo, potem je sredi leta 1952 v solkanski osnovni šoli, 1953. je prvič odprta za javnost, 1959. se preseli v stavbo Skupščine Nova Gorica, 1962. je ustanovljen Ljudski in pionirski oddelek, ki začne z delom leta 1964 v kleti sodišča, medtem ko ostane Študijski oddelek na občini, Ljudsko-pionirski se štiri leta kasneje preseli v nove prostore v trgovskem centru, vmes se Goriška knjižnica preimenuje v Goriško knjižnico Franceta Bevka, maja 1985 se "Ljudski oddelek" seli v prenovljene garažne prostore in postane Oddelek za mladino in odrasle, njeno lokacijo zasede oddelek za periodiko, v tem času se organizira sedem podružnic in v Solkanu po dolgoletnih tavanjih pristane Potujoča knjižnica - zdaj ima le-ta 60 postajališč – veliko knjig pa je še vedno v kleti sodišča ... Res bi bilo lepo, ko bi po vsej tej kalvariji vsi našli skupen dom ...

Zbornik je - nehote, bi rekel - odsev teh prizadevanj in te poti. S prispevki in spomini so k njegovemu nastajanju prispevali ljudje peresa in izkušenj, ki so bili tako ali drugače povezani z dejavnostjo in na tisoče načinov dajali barvo tej knjižnici, jo izgrajevali in puščali v njej sled. Zelo pomembno se nam zdi, da ostaja z nami kar največ ljudi, ki niso več formalno zvezani z ustanovo, pa jo še vedno potrebujejo in čutijo z njo, ker je to vez, ki nas vpenja v preteklost in še kam ... Hkrati pa ne moremo pozabiti ljudi in dela, ki v zborniku niso dobili svojega prostora in brez njih taka publikacija ne bi odsevala v celoti življenja v knjižnici, knjižničarjev in uporabnikov. Ustanovo označujejo nešteti drobci iz dela, odnosov in razpoloženj, sol pehanja bi lahko temu rekli, brez katerih ne gre ne tu ne tam, ne doma ne na delovnem mestu, to je tisto, česar ni videti, pa je. Vsi so naši in vse to na neki nevidni način odraža ta vsebina in oblika teh besedil, ki so pred vami, a se skozi knjigo kot enotna ubranost vseh in kot topla nit na vrhu vsake strani vleče iskanje prostora pod soncem, kjer bi radi ustvarili dom zase, za knjige in za drugo, kar le-te v našem duhu nosijo s seboj.

Knjižnica, to ni več tisto, kar je nekoč bila. Kaj pravzaprav je danes? Mogoče bi nam to najlepše pokazal drobec z naše spletne strani: čeprav gre za stroje in elektroniko, se pa v tem toliko bolj kaže humanost neke skupnosti in povezava z zgodovino ... Ta hiša naj bi se kazala kot ustanova, načeloma vsem dostopna, ki ima dovolj izdelan model in odnos do življenja in filozofije, kulture in zgodovine, vsega, kar je pustilo in še pušča sledi v porah bivanja in tega, kar bo ostalo, ki ne misli le nase, ampak nase in na uporabnika. Knjižnica z osebnostjo torej.

Na naši spletni strani je nekje protestantska glagolska začetnica, ki je bila natisnjena v Tübingenu leta 1561, in ob njej se nam utrne fina misel. Glagolica je namreč dobila ime po besedi glagolati, ki je pomenila govoriti in ki se v starih spomenikih velikokrat ponavlja. Toda tudi abeceda ima pomen - stvaritelji, ki so bili modri ljudje, so poznali moč besede in ponavljanja in so vedeli, da te stvari ne gredo čez noč; podobno so se Judje po vsem svetu trikrat na dan, zjutraj, opoldan in zvečer, obračali proti Sionu, kjer je nekoč stal Davidov dvorec, še danes pa je tam njegov grob, in se zaobljubljali, da se bodo tja vrnili; tako so naši predniki kot v molitvi ponavljali: "az bukvi vede glagolion dobre est živet dzelo zemlji ...", kar bi nekoliko parafrazirano prebrali: "jaz, ki te pismenke poznam, pravim da je dobro živeti na zemlji" ali ... z izobraževanjem, z rastjo znanja moje življenje zadobiva smisel ... in kar hočem, to se bo izpolnilo, meni ali mojim potomcem ... V teh besedah so naši dedje, to so naši sodelavci, to smo mi in so zanamci. O tem se ne sprašuje, ali je res ali ne, to je kulturni aksiom.

Ne gre pozabiti, da se v knjižnico še vedno zatekajo prav tisti nekdanji ljudje, ki še niso vedeli, kaj je to informacija in informatika, prav zato, ker v njej pa le še ostaja neka tihotna skrivnostnost, a dosegljiva, ki pomaga človeku urejati razbičane in zmedene misli, da tudi njegovo življenje zadobiva smisel ... ne ob branju informacij, ampak tistega, do česar nas le-te pripeljejo, ob prebiranju gradiva samega, listin, knjig, pisem ... Nova barva v mozaiku, kjer nam glagolska abeceda pripoveduje, da je "življenja našega" smisel nenehno kultiviranje duha in telesa, ki kot tako deluje navzven, na okolico, samo od sebe, ne s predstavljanjem in postavljanjem in vsiljevanjem,

ampak kar tako, kot barviti cvetke in metulji, ob katerih se oplaja in kultivira vse, toliko bolj, ker nismo samo kamen ob cesti, marveč izbrusen drobec v mozaiku kulture...

Mislim, da vse to odraža zbornik. Zato se je potrebno zahvaliti vsem, ki so v njem, pri njem in ob njem sodelovali, tako ali drugače. Branku Marušiču in Marijanu Breclju za zanimivi predstavitvi knjižnic dr. Henrika Tuma in samostanske knjižnice na Kostanjevici, nekdanjim ravnateljem Albertu Rajerju, Zoltanu Janu in Stanetu Čehovinu za spomine, v katerih so nam skušali pričarati čas, v katerem so delali, in težave, ki jih nikoli ni bilo malo; v zborniku se nekdanjih sodelavcev spominjata Rajko Slokar in Marijan Breclj, slednjemu se zahvaljujem tudi za druge drobce in namige v zvezi z zbornikom; posebna prijateljska zahvala za prijateljsko pomoč Danielu Rojšku z Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki se še vedno nostalgичno drži starega, a briljantnega programa Steva oziroma Eve - tega smo namreč uporabljali na začetku naše poti v avtomatizacijo - in mi tako pomagal razvozlati stare zapise evidentiranih člankov; Pavletu Medveščku, ki je knjigo oblikoval bolje, kot smo si jo zamislili; izvrstnim kolegom iz tiskarne Grafika Soča, ki jim ni bilo žal noči in sobot, da imamo danes v rokah še čisto toplo knjigo; in kakor se spodobi, nikakor ne nazadnje, kolegicam in kolegom Ini, Magdi, Olgi, Sari, Stanki in Vasiljki in vsem drugim, ki so v vseh teh letih in ob delu za zbornik pokazali, da je v njih ogromno oplemenitenene energije in skrito velikansko znanje, krasnim sodelavcem, s katerimi je užitek delati nekaj novega; Mestni občini Nova Gorica za pomoč v denarju; za konec naj omenim našega šefa Rajka Slokarja, ki mi je pri urednikovanju pustil popolnoma proste roke; če sem mu s tem

vsaj malo olajšal breme, ko trenutno izpeljuje največji projekt v naši zgodovini, gradnjo nove knjižnice, sem lahko samo vesel.

Boris Jukić

PUBLIKACIJE HRVAŠKEGA KNJIŽNIČARSKOG DRUŠTVA

Hrvaško knjižničarsko društvo nam je poslalo seznam strokovnih publikacij, ki jih lahko naročite pri njih. Seznam obsega tako publikacije, ki jih je izdal Filozofski fakultet Zagreb, Odsjek za informacijske znanosti, Zavod za informacijske studije, kot tudi publikacije, ki jih je izdalo Hrvatsko knjižničarsko društvo.

Publikacije Zavoda za informacijske studije:

- Informacijske znanosti i znanje (zbornik radova).
- Miroslav Tuđman: Obavijest i znanje.
- Aleksandar Stipčević: Cenzura u knjižnicama.
- Srećko Jelušić: Struktura i organizacija knjižničnih sustava.
- Obrada jezika i prikaz znanja.
- Ivo Maroević: Uvod u muzeologiju.
- Tatjana Aparac-Gazivoda: Teorijske osnove knjižnične znanosti.
- Jadranka Lasić-Lazić: Znanje o znanju.

Publikacije Hrvatskog knjižničarskog društva:

- Verona Eva: Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Dio 1: Odrednice i redalice. (1986) Dio 2: Kataložni opis. (1983)

- Galić Pavao: Povijest zadarskih tiskara. (1979)
- Rowley E. Jennifer: Elektroničko računalo u biblioteci. (1984)
- Unimarc : Format za univerzalno strojno čitljivo katalogiziranje. (1986)
- Verona Eva: Prinosi povijesti Akademijske knjižnice (sadašnje Nacionalne i sveučilišne biblioteke) u Zagrebu : 1814-1874. (1987)
- Line Maurice, Stephen Vickers: Univerzalna dostupnost publikacija (UAP). (1989)
- Smjernice za primjenu ISBD-a na opis sastavnica. (1989)
- ISBD(NBM) : međunarodni standardni bibliografski opis neknjižne građe. Prerađeno izdanje. (1993)
- ISBD(A) : međunarodni standardni opis starih omeđenih publikacija (antikvarnih). (1995)
- ISBD(S) : međunarodni standardni bibliografski opis serijskih publikacija. (1992)
- Mikačić Mira: Teorijske osnove sustava za predmetno označivanje. (1996)
- Normizacija osobnih imena u knjižničarstvu i leksikografiji. Zbornik radova. (1996)
- Arhivi, knjižnice, muzeji mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture. Zbornik radova. (1998)
- Korisnici u 21. stoljeću. Izazov za knjižničarsku struku – radni materiali. (1998)
- Vodič kroz glazbene knjižnice i zbirke grada Zagreb. (1997)
- Diringier David: Povijest pisma. (1991)

Vse našete publikacije lahko naročite na naslovu: Hrvatsko knjižničarsko društvo, c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Hrvatske bratske zajednice bb, 10000 Zagreb, tel.: (01) 615 9320, fax: (01) 616-4186

ČESTITKA

ŠTIPENDIJE ZAVODA ZA ODPRTO DRUŽBO

Kar dve naši bibliotekarki sta uspešno konkurirali za štipendije, ki jih podeljuje Zavod za odprto družbo:

- *Stanka Jelenc*, iz Centralne medicinske knjižnice v Ljubljani, se bo tri mesece izpopolnjevala v Library of Congress, Washington,
- *Polona Vilar*, z Oddleka za bibliotekarstvo Filozofske Fakultete v Ljubljani, pa prav tako tri mesece na City University, London.

Kolegicama iskreno čestitamo!

OBVESTILA

ELAG 99 Bled, 21.-23.4.1999 "Managing Multimedia Collections"

ELAG, European Library Automation Group, je neformalna organizacija, ki združuje strokovnjake iz področja avtomatizacije v evropskih knjižnicah in informacijskih centrih.

Srečanja, ki so organizirana enkrat letno, so usmerjena k obravnavi posameznih tem iz področja avtomatizacije in spodbujanju neformalne izmenjave idej in izkušenj. Teme so večinoma računalniško orientirane,

zato so srečanja namenjena strokovnjakom z znanjem in izkušnjami v računalništvu.

ELAG seminarji so sestavljeni iz treh delov: prezentacije prispevkov iz ožje teme seminarja, obravnave poročil udeležencev o razvoju avtomatizacije v preteklem letu in delavnic. Celoten seminar poteka v angleščini.

V prispevkih avtorji prikažejo nove projekte in druge novosti, med prezentacijami je poudarek tudi na prikazu razvoja avtomatizacije v deželi gostiteljici. Od udeležencev seminarja se pričakuje sodelovanje v vseh aktivnostih. Letna poročila o razvoju morajo udeleženci za svoje organizacije pripraviti vnaprej in so vsem udeležencem že pred seminarjem na voljo na spletni strani. Poročila udeleženci obravnavajo na okrogli mizi.

Delavnice so najpopularnejša oblika dela na seminarju. Na njih se v ožjem krogu 10-15 udeležencev obravnava vnaprej razpisane teme, na koncu seminarja vsaka skupina predstavi zaključke.

Občasno se med seminarji organizira tudi splošne razprave, tako imenovane forume, o posebej perečih problemih avtomatizacije v knjižnicah.

Vsak dan je nekaj časa predvidenega tudi za osebne stike in debate.

Zaradi velike motiviranosti za sodelovanje vseh udeležencev seminarjev, so ti vedno zelo kvalitetni.

Seminarji so neformalni in zanje udeleženci ne plačajo kotizacije. Vsi udeleženci morajo sami poskrbeti za potne stroške in bivanje, gostitelj pa prevzame skrb za organizacijo vključno s prostorom in tiskanjem zbornika.

Letošnji seminar je 23. po vrsti in ga organizira Narodna in univerzitetna knjižnica. Potekal bo v hotelu Park na Bledu.

Podrobne informacije, program seminarja in seznam delavnic lahko najdete na naslovu

<http://www.nuk.uni-lj.si/elag99/>,

kjer se lahko tudi prijavite preko elektronskega obrazca.

3. mednarodna konferenca o koncepcijah knjižničarske in informacijske znanosti (CoLIS 3) z naslovom

**DIGITAL LIBRARIES:
Interdisciplinary Concepts, Challenges and Opportunities
Dubrovnik, 23. do 26. maja 1999**

Konferenco organizirajo jo Univerza v Zagrebu, Hrvaška; University of Tampere, Finland; Royal School of Library and Information Science, Copenhagen, Denmark in Rutgers University, New Brunswick, New Jersey, USA v sodelovanju z American Society for Information Science, European Chapter (ASIS/EC), International Federation for Information and Documentation (FID) in University of Pittsburg.

Konferenca bo posvečena problematiki digitalnih knjižnic: temeljni teoretični vidiki digitalnih knjižnic, narava zbirk v digitalnih knjižnicah, organizacija digitalnih knjižnic, dostop do digitalnih knjižnic, uporaba digitalnih knjižnic, tehnična infrastruktura, evalvacija digitalnih knjižnic, družbene in ekonomske posledice, integriranje informacijskih virov, odnos do tradicionalnih knjižnic.

Vsa obvestila o konferenci so dostopna on-line:

- podrobnejše podatke o konferenci <http://www.colis3.hr>

- preliminarni program konference <http://www.colis3.hr/prelimin.htm>
- abstrakti sprejetih referatov <http://www.colis3.hr/abs.hr>
- informacije o razstavi <http://www.colis3.hr/exhibit.hr>
- prijava na konferenco <http://www.colis3.hr/registr.htm>

Zadnji rok za prijavo je **15. april 1999**. Vse dodatne informacije lahko dobite tudi pri organizatorjih na e-mail: colis3@ffzg.hr ali na naslovu:

Radovan Vrana
Member of the CoLIS3 Local Organizing Committee
Research Assistant
Department of Information Sciences
Faculty of Philosophy
I. Lucica 3
10000 Zagreb, Croatia
e-mail: rvrana@ffzg.hr

**MARKOM
Prodajna razstava
tuje strokovne literature
"SVET V KNJIGAH"
12. do 17. april 1999
Univerzitetna knjižnica Maribor**

Družba MARKOM Vas vljudno vabi na otvoritev prodajne razstave najnovejše tuje strokovne literature "SVET V KNJIGAH", ki bo *v ponedeljek, 12. aprila 1999 ob 11.00 uri v Univerzitetni knjižnici v Mariboru.*

Predstavili bomo preko 3.000 naslovov knjig, ki so jih najpomembnejše založbe izdale v času od oktobra 1998 pa do aprila 1999, s področij družboslovja, ekonomije, prava, tehniških ved in kulture. Razstavo bo odprl podžupan mesta Maribor g. Jože Protner.

V torek, 13. aprila 1999 bomo organizirali brezplačen avtobusni prevoz v Maribor. Odhod avtobusa bo s Kongresnega trga ob 8.00 uri. Po ogledu razstave, si bomo okoli 13.00 ure vzeli nekoliko časa, da ob prigrizku in okrepčilu izmenjamo vtise ter prisluhnemo vašim predlogom in željam. Povratak v Ljubljano bo okrog 16.00 ure, prihod na Kongresni trg pa med 18.00 in 19.00 uro. Prijavnica za ogled razstave je objavljena v prilogi.

PRILOGE

1. V prvi prilogi objavljamo **Deklaracijo evropskih nacionalnih, akademskih in raziskovalnih knjižnic**.

Univerzitetna knjižnica Maribor je kot članica organizacije LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche), ki povezuje in zastopa interese evropskih nacionalnih, akademskih in raziskovalnih knjižnic, prejela Deklaracijo za področje copyright s prošnjo, da z njo seznanijo pristojne institucije v državi, bibliotekarske organizacije in bibliotekarje. Odločili smo se, da jo objavimo v Knjižničarskih novicah, z njeno vsebino pa smo seznanili udeležence seminarja in delavnice "Avtorske in sorodne pravice in poslovanje knjižnic", ki je bilo 14. in 15. januarja 1999 v Ljubljani.

mag. Irena Sapač
Cirila Gabron Vuk

2. V drugi prilogi objavljamo **Memorandum iz Rige o svobodi izražanja in dostopnosti informacij**, ki ga je prevedla Jelka Kastelic.
3. V tretji prilogi objavljamo **prijavnico** za ogled prodajne razstave tuje strokovne literature "**Svet v knjigah**".
4. V četrti prilogi objavljamo **prijavnico za referat** na letošnjem posvetovanju ZBDS, ki bo na temo "Profesionalnost in kakovost v knjižničarstvu", potekalo od 20. do 22. oktobra 1999 v Ljubljani.
5. V peti prilogi objavljamo **prijavnico za včlanitev v Kalanov sklad**.
6. V šesti prilogi po daljšem obdobju objavljamo **seznam specialnih knjižnic**. V seznamu je zajetih 148 specialnih knjižnic, ki so odgovorile na statistični vprašalnik za leto 1997. Knjižnice so urejene po abecednem vrstnem redu.

Nada Češnovar

7. V sedmi prilogi objavljamo naročilnico za dva nova strokovna priročnika, ki ju je izdala Narodna in univerzitetna knjižnica:
 1. **Smernice za uporabo ISBD-jev pri opisu sestavnih delov**.
 2. **Eva Verona: Pravilnik i priročnik za izradbo abecednih kataloga : Razlage strokovnih izrazov in stvarni kazali**.

DEKLARACIJA EVROPSKIH NACIONALNIH, AKADEMSKIH IN RAZISKOVALNIH KNJIŽNIC ZA PODROČJE COPYRIGHT

1. Akademске knjižnice so temelj za raziskovanje in akademsko izobraževanje

Akademске knjižnice

- zbirajo, katalogizirajo in omogočajo dostop do gradiva za izobraževanje in raziskovanje, ki ga izdajajo komercialni založniki in neprofitne organizacije za potrebe univerz in raziskovalnih ustanov;
- sodelujejo pri odločitvah o financiranju publikacij za raziskovanje;
- zagotavljajo permanentno dostopnost do gradiva za raziskovanje po načelih vzajemnosti.

Za akademsko raziskovanje je praviloma potreben dostop do vsega objavljenega gradiva. Posamezen raziskovalec ali knjižnica ne moreta nabaviti celotne zaloge objavljenega gradiva s področja raziskovanja. To pomeni, da raziskovalec potrebuje knjižnico, knjižnica pa skupnost knjižnic.

Sposobnost knjižnic, da izmenjujejo raziskovalno gradivo za potrebe uporabnikov, je vitalnega pomena pri spodbujanju raziskovanja v družbi.

V elektronskem svetu je količina objavljenega gradiva narasla. Prisotnost spletnih strani v Internetu je na primer omogočila skupinam znanstvenikov takojšnjo dostopnost do predhodnih prispevkov in različnih člankov brez posebnih finančnih izdatkov za objavljanje. Seveda pa je v primerjavi s tiskano obliko težje zagotoviti tako trajnost kot tudi daljšo časovno dostopnost elektronskega gradiva v mrežah.

Interes znanstvenih in raziskovalnih skupin je, da jim nacionalne, akademске in raziskovalne knjižnice omogočajo permanenten dostop do vseh potrebnih raziskovalnih gradiv, ne glede na datum njihovega objavljanja. To pa pomeni, da knjižnice potrebujejo dobro usklajena pravila o avtorskih pravicah. Ta so še posebno pomembna za elektronsko okolje.

2. Omejitve in izjeme v Bernski konvenciji

S potrditvijo Bernske konvencije je bilo v mednarodnem pravu sprejeto, da imajo avtorji ekskluzivno pravico dovoliti ali prepovedati reproduciranje svojih del. Prav tako so bile z Bernsko konvencijo sprejete omejitve in izjeme za posebnosti, ki niso v nasprotju z običajno uporabo avtorjevih del in ki brez razloga ne prejudicirajo avtorjeve zakonske pravice.

Posamezne evropske države so v tem zakonskem okviru oblikovale svoja nacionalna pravila, ki podrobneje urejajo omejitve in izjeme. To pomeni, da knjižnice v Evropi lahko objavljeno gradivo kopirajo in posredujejo kopijo raziskovalnega gradiva neposredno ali prek medknjižnične izposoje.

V preteklosti so omenjena pravila zagotavljala potrebno stopnjo informacij za raziskovalce in študente. V primeru, ko knjižnica zaradi finančnih težav ni bila več sposobna naročiti posameznega naslova revije, ji je bilo dovoljeno uporabniku posredovati kopijo iz tega naslova po medknjižnični izposoji iz druge knjižnice.

3. WIPO pogodba o avtorskih pravicah: ravnotežje med pravicami avtorjev in splošnim javnim interesom

WIPO (World Intellectual Property Organisation) pogodba o avtorskih pravicah (Ženeva, 1996) navaja v predgovoru: "Obstajajo potrebe po vzdrževanju ravnovesja med pravicami avtorjev in širšim javnim interesom, posebno na področju izobraževanja, raziskovanja in dostopa do informacij, kot je navedeno v Bernski konvenciji". Sprejeto stališče v členu 1.4 navaja, da se obstoječe omejitve ali izjeme nanašajo na elektronske informacije in da je potrebno dodati nove izjeme.

Osnutek Direktive obravnava zgoraj navedene možnosti izjemno restriktivno.

4. Kopiranje za potrebe izobraževanja, raziskovanja in informiranja

Kopiranje za potrebe izobraževanja, raziskovanja in informiranja je v večini držav Evropske unije zakonsko dovoljeno. Ta pravica se mora nadaljevati tudi v dobi digitalizacije.

Kopiranje del mora biti dovoljeno za potrebe izobraževanja, raziskovanja in informiranja.

Kopiranje v knjižnicah, arhivih, dokumentacijskih centrih, izobraževalnih in podobnih ustanovah je potrebno:

- za prenos podatkov v digitalizirano obliko oziroma prenos digitaliziranih oblik na različne druge medije zaradi arhiviranja in hranjenja gradiv zaradi uporabe v prihodnosti;
- za posredovanje posameznega besedila, ki je bilo preneseno z digitalizirane oblike na papir ali disketo uporabniku;
- za zagotavljanje delovanja medknjižnične izposoje pri zadovoljevanju izobraževalnih, raziskovalnih ali informacijskih potreb.

5. Pravica komunikacije

WIPO pogodba o avtorskih pravicah uvaja novo ekskluzivno pravico do javne komunikacije, ki posameznemu uporabniku omogoča dostop do informacij s tistega mesta in ob tistem času, ki si ga izbere sam.

Uporabniki akademskih in raziskovalnih knjižnic so posebna registrirana skupina uporabnikov in ne splošni uporabniki v širšem pomenu besede, kar naj bi bilo zajeto v Direktivi in skupaj z navedenimi izjemami služilo potrebam raziskovanja in izobraževanja. Knjižnice morajo dovoliti uporabnikom preiskovati ali pregledovati zakonsko pridobljena digitalna oziroma elektronska gradiva za potrebe izobraževanja in raziskovanja. Pri tem vsakršna zahteva po avtorizaciji ali plačevanju za preiskovanje informacij omejuje tiste pravice knjižničnim uporabnikom, ki so jih kot uporabniki knjižnice že imeli.

Pojasnila v Direktivi predlagajo, da se zadeve rešujejo s pomočjo dogovorov med obema strankama, pri čemer pa je nedopustno, da bi bile uporabnikove pravice odvisne od lastnika avtorskih pravic, ali bo ta dovolil uporabo svojih del v knjižnici ali ne.

6. Deklaracija

Evropske nacionalne, akademske in raziskovalne knjižnice se obračajo na Evropsko komisijo in na vlade držav Evropske unije, da izkoristijo vse pravne možnosti, ki jih prinaša WIPO pogodba o avtorskih pravicah in da oblikujejo dobro usklajene predpise o avtorskih pravicah, ki bodo zadovoljevali potrebe izobraževanja, informiranja in raziskovanja in ki bodo zagotavljali enakovreden dostop do gradiv v elektronski in v običajni tiskani obliki. To naj bi bil najbolj učinkovit način spodbujati ekonomski razvoj Evropske skupnosti in s tem rast blagostanja njenih članic.

MEMORANDUM IZ RIGE O SVOBODI IZRAŽANJA IN DOSTOPNOSTI INFORMACIJ

Memorandum je bil sprejet 16. oktobra 1998 na mednarodni konferenci "Svoboda izražanja, cenzura, knjižnice" v Rigi, 14. – 17. oktober 1998.

Z namenom, da bi prediskutirali, analizirali in poskusili predvideti trende v informacijskih in komunikacijskih procesih današnje družbe, se je zbralo več kot 200 strokovnjakov s področja informatike in komuniciranja, knjižničarjev, zgodovinarjev, politikov, novinarjev, pisateljev, strokovnjakov s področja literature in umetnosti in drugih iz 16 držav (Belgija, Belorusija, Hrvaška, Velika Britanija, Danska, Estonija, Francija, Nemčija, Madžarska, Latvija, Litva, Norveška, Rusija, Slovenija, Švedska, ZDA) na konferenci "Svoboda izražanja, cenzura, knjižnice". Konferenco sta organizirala Nacionalna knjižnica Latvije in Latvijsko združenje knjižnic s podporo Sveta Evrope, UNESCO, IFLA, Sorosove fundacije, latvijskega Ministrstva za kulturo in Sklada za kulturo. Konferenca je bila v Rigi od 14. – 17. oktobra 1998.

Udeleženci konference so sprejeli naslednje sklepe:

- a) 19. člen Splošne deklaracije o človekovih pravicah (december 1948), ki določa, da "ima vsakdo pravico do svobode mišljenja in izražanja; ta pravica vključuje svobodo do lastnega mišljenja brez kakršnegakoli vmešavanja kot tudi pravico do iskanja, sprejemanja in posredovanja informacij in idej preko kateregakoli medija in ne glede na meje", in 10. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah (november 1950), ki določa, da "ima vsakdo pravico do sprejema in posredovanja informacij in idej brez vmešavanja državne oblasti in ne glede na meje", predstavljata osnovno garancijo intelektualne svobode, ki jo podpira tudi Evropsko sodišče za človekove pravice;
- b) v današnjem raznolikem in kompleksnem informacijskem okolju je vedno bolj pomembno ne samo, da so informacije svobodno dosegljive, ampak tudi, da so ljudje dobro obveščeni o tem, kje in kako iskati in pridobiti informacije, ter katere informacije so dostopne, to velja tudi za človekovo pravico do informiranosti (omejevanje informacij je dovoljeno samo v primerih predvidenih v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in v Evropski konvenciji o človekovih pravicah);
- c) cenzura je postala raznovrstna in jo je vse težje identificirati, lahko se kaže ne le kot prepoved izražanja mnenj, ampak tudi kot oviranje svobodnega raziskovanja, preprečevanje ali zadrževanje dostopa do informacij, ki so bistvene za sodelovanje vsakega posameznika v demokratičnih procesih;
- d) nove informacijske in komunikacijske tehnologije predstavljajo nove možnosti za svoboden pretok informacij ter prispevajo k razširjanju idej, h kulturnemu in lingvističnemu pluralizmu, h gospodarskemu in družbenemu napredku ter k demokraciji in miru;
- e) ohranjanje in dostopnost jezikov, literatur in kultur malih narodov je potrebno priznati kot bistven in nedeljiv del svetovne kulturne dediščine;
- f) vsi informacijski centri in viri so del globalnega informacijskega okolja, potrebno je razviti mednarodno podprt sistem pomoči za obnovo informacijskih centrov poškodovanih v raznih katastrofah, v vojnah ali pod totalitarnimi režimi;
- g) knjižnice, muzeji, arhivi in drugi informacijski centri in institucije morajo ščititi enake pravice in možnosti vseh članov družbe pri iskanju, sprejemanju in uporabi informacij;

- h) knjižničarji in ostali informacijski strokovnjaki potrebujejo ustrezne strokovne izkušnje in znanje za pomoč posameznikom pri uresničevanju njihove pravice do dostopnosti in uporabe informacij;
- i) knjižničarji in drugi informacijski strokovnjaki, ki dajejo temeljni prispevek k demokratičnim procesom, naj v skladu z etičnimi načeli posredujejo informacije vsem članom družbe ne glede na njihovo starost, spol, raso, veroizpoved, politična ali druga stališča, njihove zahteve pa morajo varovati kot poslovno skrivnost.

Udeleženci konference v Rigi predstavljajo svojim kolegom, raziskovalcem in znanstvenikom z vseh informacijskih in komunikacijskih področij *Memorandum iz Rige o svobodi izražanja in dostopnosti informacij*. Memorandumi želi opozoriti strokovnjake in celotno družbo na današnje potenciale in probleme povezane z informacijami in komunikacijami.

Pozivamo vse, za katere je svoboda informacij in komunikacij vrednota, da razvijajo družbeno zavest o informacijskih in komunikacijskih procesih v sodobni družbi, da s pomočjo javnega mnenja prepričajo vlade in parlamente, da pripravijo in sprejmejo zakone o:

1. zagotavljanju ustreznih informacijskih virov in tehnologij knjižnicam in drugim repozitornim in informacijskim centrom z javnim dostopom, da bodo zagotavljali enake pravice in možnosti vsem posameznikom pri iskanju in uporabi informacij;
2. razvoju delujočega kontrolnega sistema o zagotavljanju (skladno z zakonom) obveznega izvoda tiskanih, audiovizualnih, elektronskih in multimedijskih del knjižnicam;
3. nacionalni politiki ustvarjanja, vzdrževanja in razvoja enotne informacijske infrastrukture, ki bo posameznikom omogočila popoln dostop do vseh javno dostopnih informacijskih virov, vključno s tistimi v drugih državah;
4. zaščiti nacionalnih informacijskih centrov in virov v primerih naravnih katastrof in vojn;
5. pravicah in možnostih posameznikov, da dobijo informacije o preteklosti v državah, ki so imele totalitarne režime;
6. povečanju vloge izobraževanja in znanstvenega raziskovanja
 1. da omogočijo ljudem pridobivanje znanja in veščin za iskanje in uporabo informacij;
 2. da spoznajo vzgojne namene Interneta;
 3. da se uprejo in preprečijo možne cenzorske poskuse znotraj informacijskih in komunikacijskih procesov;
7. premagovanju finančnih ovir, ki lahko omejijo enake pravice in možnosti posameznikov do dostopa do informacijskih virov, vključno z Internetom;
8. preprečevanju nastajanja informacijskih monopolov, ki lahko omejijo uporabo novih informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter dostop do informacij.

MARKOM

PRODAJNA RAZSTAVA
TUJE STROKOVNE LITERATURE

"SVET V KNJIGAH"

SVET V KNJIGAH

12. do 17. April 1999

UNIVERZITETNA KNJIŽNICA MARIBOR
Gospejna 10
MARIBOR

PRIJAVLJAM SE NA OGLED RAZSTAVE

IME in PRIIMEK: _____

KNJIŽNICA / USTANOVA: _____

DELOVNO MESTO: _____

Potovanje bo organizirano ob zadostnem številu udeležencev, zato vas prosimo, da nam najkasneje do **27.03.1999** pisno ali po faxu sporočite število udeležencev iz vaše ustanove.

Strokovno posvetovanje ZBDS
"PROFESIONALNOST IN KAKOVOST V KNJIŽNIČARSTVU"
Ljubljana, 20. - 22. oktober 1999

Naslov referata: _____

Avtor: _____

Naslov delovne organizacije: _____

Tel., fax: _____

E-mail: _____

Ključne besede: _____

Izvleček (do 200 besed):

Prijavnico pošljite najkasneje do **31. marca 1999** na naslov: *ZBDS, Organizacijski odbor posvetovanja, NUK, Turjaška 1, 1000 Ljubljana.*

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Kalanov sklad

Kalanov sklad je spominski sklad, ki so ga ustanovili slovenski knjižničarji leta 1974. Namen sklada je, da v spomin na delo zaslužnega slovenskega knjižničarskega delavca in vzgojitelja Pavla Kalana pospešuje individualno in skupinsko strokovno, teoretično in raziskovalno delo slovenskih knjižničarjev.

Kalanov sklad ima individualne in kolektivne člane. V sklad se lahko vključujejo kot individualni člani posamezni knjižničarski delavci, kot kolektivni člani pa knjižnice. V sklad se lahko vključujejo tudi druge pravne in fizične osebe. Člani Kalanovega sklada s svojimi letnimi prispevki omogočajo njegovo delovanje oz. nagrajevanje avtorjev tistih pisnih strokovnih del, ki pomembno prispevajo k oblikovanju teorije slovenske knjižničarske vede in k praksi knjižničarske dejavnosti.

Upravni odbor sklada naproša tako posameznike kot njihove knjižnice, da pristopijo k članstvu in tako pomagajo, da bi Kalanov sklad svoj namen uresničeval še naprej in še razširil obseg svojega delovanja. Najnižji prispevek znaša v letu 1999 za individualne člane 1.000 SIT in za kolektivne člane 5.000 SIT.

Upravni odbor sklada

.....

PRIJAVNICA ZA VČLANITEV V KALANOV SKLAD**Individualni član**

Ime in priimek: _____

Stalni naslov: _____

Zaposlen: _____

Član Kalanovega sklada želim postati od leta: _____

Datum: _____ Podpis: _____

Kolektivni član

Knjižnica oz. ustanova: _____

Naslov: _____

Član Kalanovega sklada želim postati od leta: _____

Datum: _____ Podpis odgovorne osebe: _____

ŽIG

Naslov: ZBDS, NUK, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Tel.: 061/224-975 **Fax:** 061/125-92-57

Kontaktna oseba: Stanislav Bahor

Žiro račun sklada: ZBDS 50100-678-47436 z oznako "888"

SEZNAM SPECIALNIH KNJIŽNIC

(marec 1999)

Ustanova	Knjižnica	Naslov	Pošta
Adria Airways	Strokovna knjižnica	Izobraževalni center	4210 Brnik
Aero, kemična, grafična in papirna industrija, d.d.	Strokovna knjižnica	Ipavčeva 32, p.p. 430	3000 Celje
Andragoški center RS	Knjižnica	Šmartinska 134a	1000 Ljubljana
Arhitekturni muzej Ljubljana	Knjižnica	Grad Fužine, Studenec 2a	1000 Ljubljana
Atotech kemična tovarna Podnart	Strokovna knjižnica - INDOK	Podnart 43	4244 Podnart
Banka Slovenije	Strokovna knjižnica	Slovenska 35, p.p. 440	1505 Ljubljana
Belokranjski muzej Metlika	Knjižnica	Trg svobode 4	8330 Metlika
Bogoslovno semenišče	Semeniška knjižnica	Dolničarjeva 4	1000 Ljubljana
Bolnišnica Golnik – Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo – Golnik	Knjižnica	Golnik	4204 Golnik
Center za mednarodno sodelovanje in razvoj	Knjižnica	Kardeljeva pl. 1, p.p. 2597	1000 Ljubljana
Centralna tehniška knjižnica	Nemška čitalnica / Deutscher Lesesaal	Trg republike 3	1000 Ljubljana
Cinkarna Metalurško kemična industrija Celje, d.d.	INDOK center s strokovno knjižnico	Kidričeva 26, p.p. 1032	3000 Celje
COLOR d.d. Industrija sintetičnih smol, barv in lakov	Knjižnica in dokumentacija	C. komandanta Staneta 4	1215 Medvode
Dolenjski muzej Novo mesto	Strokovna knjižnica	Muzejska 3, p.p. 17	8000 Novo mesto
Domel d.d.	Kopirnica in knjižnica	Otoki 21	4228 Železniki
Donit Tesnit d.d.	INDOK	C. komandanta Staneta 38	1215 Medvode
Državni izpitni center	Knjižnica RIC	Podmilščakova 25	1000 Ljubljana
Državni zbor RS	Dokumentacijsko-knjižnični oddelek	Šubičeva 4	1000 Ljubljana
Ekonomski institut Pravne fakultete	Knjižnica	Prešernova 21, p.p. 301	1000 Ljubljana
Elektroinštitut Milan Vidmar	Specialna knjižnica za elektrotehniko	Hajdrihova 2, p.p. 185	1000 Ljubljana
ERICo Velenje, Inštitut za ekološke raziskave	Knjižnica	Koroška 58, p.p. 22	3320 Velenje
Evropski center za etnične, regionalne in sociološke študije	Knjižnica	Mladinska 9	2000 Maribor
Frančiškanski samostan	Frančiškanska knjižnica	Prešernov trg 4	1000 Ljubljana
Gorenje, d.d. Velenje	Center za standardizacijo, INDOK	Partizanska 12	3503 Velenje
Gorenjski muzej Kranj	Knjižnica	Tomšičeva 44, p.p. 52	4000 Kranj

Goriški muzej	Knjižnica	Grajska 1	5000 Nova Gorica
Gospodarska zbornica Slovenije	Knjižnica	Slovenska c. 41	1504 Ljubljana
Gradis Teo d.d.	INDOK center	Šmartinska 134 a	1122 Ljubljana
Helios, tovarna barv, lakov in umetnih smol Količevo	INDOK - Knjižnica	Količevo 65	1230 Domžale
Henkel - Zlatorog d.o.o. Maribor	Knjižnica in dokumentacija	Industrijska 23	2506 Maribor
Industrija usnja Vrhnika, Raziskovalna enota	INDOK center	Tržaška cesta 31	1360 Vrhnika
Institut informacijskih znanosti	Knjižnica	Prešernova 17	2000 Maribor
Institut Jožef Stefan	Znanstveno-informacijski center	Jamova 39, p.p. 3000	1001 Ljubljana
Institut za varilstvo, d.o.o.	Knjižnica	Ptujska 18, p.p. 158	1000 Ljubljana
Inštitut RS za rehabilitacijo	INDOK služba in knjižnica	Linhartova 51, p.p. 3121	1112 Ljubljana
Inštitut za celulozo in papir	INDOK služba	Bogišičeva 8, p.p. 366/VII	1000 Ljubljana
Inštitut za ekološki inženiring	Knjižnica	Ljubljanska 9	2000 Maribor
Inštitut za ekonomska raziskovanja	Knjižnica	Kardeljeva pl. 17	1000 Ljubljana
Inštitut za elektroniko in vakuumsko tehniko	Knjižnica	Teslova 30, p.p. 59	1000 Ljubljana
Inštitut za geografijo	Dokumentacija	Trg francoske revolucije 7, p.p. 466	1000 Ljubljana
Inštitut za geologijo, geotehniko in geofiziko	Knjižnica in INDOK	Dimičeva 14	1000 Ljubljana
Inštitut za hidravlične raziskave	Knjižnica	Hajdrihova 28	1000 Ljubljana
Inštitut za kovinske materiale in tehnologije	Knjižnica	Lepi pot 11, p.p. 431	1000 Ljubljana
Inštitut za narodnostna vprašanja	Knjižnica	Erjavčeva 26, p.p. 318	1000 Ljubljana
Inštitut za novejšo zgodovino	Knjižnica	Kongresni trg 1, p.p. 207	1000 Ljubljana
Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje	Knjižnica	Slovenčeva 93	1000 Ljubljana
Inštitut za varovanje zdravja RS	Enota za raziskovanje in INDOK	Trubarjeva 2	1000 Ljubljana
Iskra INDOK d.o.o.	Iskra INDOK d.o.o.	Tržaška 2	1000 Ljubljana
ITEO, Svetovalni institut, d.d.	INDOK	Kotnikova 28, p.p. 476	1001 Ljubljana
Javno podjetje Elektrogospodarstvo Slovenije - Razvoj in inženiring d.d.	Knjižnica	Vetrinjska 2, p.p. 15	2000 Maribor
Javno podjetje Energetika Ljubljana	Strokovna knjižnica	Verovškova ul. 70, p.p. 74	1107 Ljubljana
Jelovica, d.d. lesna industrija	Specialna knjižnica	Kidričeva 58	4220 Škofja Loka
Kemijski inštitut	Knjižnica	Hajdrihova 19, p.p. 3430	1000 Ljubljana

Kladivar Žiri, d.d.	INDOK	Industrijska ul. 2, p.p. 14	4226 Žiri
Klinični center, SPS Ginekološka klinika	Knjižnica	Šlajmerjeva 4/V	1000 Ljubljana
Kmetijski inštitut Slovenije	Knjižnica in INDOK	Hacquetova 17, p.p. 2553	1001 Ljubljana
Koroški muzej Ravne na Koroškem	Strokovna knjižnica	Na gradu 5	2390 Ravne na Koroškem
Kovinotehna d.d.	Informacijsko komunikacijski center – knjižnica	Mariborska 7	3502 Kovino- tehna, Celje
Krka, d.d., Novo mesto	Center za strokovno informatiko	Šmarješka c. 6	8501 Novo mesto
Lek, Tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov, d.d.	Specialna knjižnica	Celovška 135	1000 Ljubljana
LIV Postojna, hidravlika, stroji, plastika, d.d.	Knjižnica v tehničnem sektorju	Industrijska c. 2	6230 Postojna
Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine	Knjižnica	Tržaška 4, p.p. 398	1001 Ljubljana
Ljubljanski urbanistični zavod d.d.	Knjižnica	Vojkova 57	1000 Ljubljana
Loški muzej Škofja Loka	Knjižnica	Grajska pot 13, p.p. 9	4220 Škofja Loka
Mariborska livarna Maribor, d.d.	Strokovna knjižnica	Oreško nabrežje 9, p.p. 120	2000 Maribor
Medicinska fakulteta	Inštitut za biomedicinsko informatiko	Vrazov trg 2	1105 Ljubljana
Mednarodni center za promocijo podjetij	Knjižnica	Dunajska 104, p.p. 92	1109 Ljubljana
Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran	Knjižnica	Trg bratstva 1, p.p. 59	6330 Piran
Melamin - kemična tovarna d.d. Kočevje	Strokovna knjižnica	Tomšičeva 9	1330 Kočevje
Mestni muzej Idrija	Knjižnica	Prelovčeva 9, p.p. 11	5280 Idrija
Mestni muzej Ljubljana	Knjižnica	Gosposka 15	1000 Ljubljana
Ministrstvo za finance	Informacijsko-knjižnični oddelek	Župančičeva 3	1502 Ljubljana
Ministrstvo za kulturo, Arhiv RS	Knjižnica	Zvezdarska 1, p.p. 21	1127 Ljubljana
Ministrstvo za kulturo, Uprava RS za kulturno dediščino	Knjižnica	Plečnikov trg 2, p.p. 176	1000 Ljubljana
Ministrstvo za notranje zadeve RS	Uprava skupnih služb - Knjižnica	Štefanova 2	1501 Ljubljana
Ministrstvo za obrambo RS	Osrednja knjižnica MORS	Kardeljeva pl. 19	1000 Ljubljana
Ministrstvo za okolje in prostor, Uprava RS za jedrsko varnost	Knjižnica	Vojkova 59	1113 Ljubljana
Ministrstvo za znanost in tehnologijo	Knjižnica	Trg OF 13	1000 Ljubljana

Ministrstvo za zunanje zadeve	Specialna knjižnica	Gregorčičeva 25, p.p. 481	1000 Ljubljana
Moderna galerija Ljubljana	Knjižnica	Tomšičeva 14	1000 Ljubljana
MOP – Hidrometeorološkega zavoda RS	Knjižnica	Vojkova ulica 1b, p.p. 2549	1000 Ljubljana
MOP Uprava RS za geofiziko	Knjižnica	Kersnikova 3	1000 Ljubljana
Muzej narodne osvoboditve Maribor	Strokovna knjižnica	Ulica heroja Tomšiča 5	2000 Maribor
Muzej novejšje zgodovine, Ljubljana	Knjižnica	Celovška cesta 23	1000 Ljubljana
Muzejsko društvo Železniki	Knjižnica	Na plavžu 58	4228 Železniki
Nacionalni inštitut za biologijo	Biološka knjižnica	Večna pot 111, p.p. 141	1000 Ljubljana
Nadškofijski ordinariat	Škofijska knjižnica	Ciril-Metodov trg 4, Poljanska 4	1000 Ljubljana
Narodna galerija	Specialna knjižnica	Puharjeva 9, p.p. 432	1001 Ljubljana
Narodni muzej Slovenije	Knjižnica	Prešernova 20, p.p. 529	1000 Ljubljana
Paloma	Strokovna knjižnica	Sladki vrh 1	2214 Sladki vrh
Pedagoški inštitut	Knjižnica	Gerbičeva 62, p.p. 2976	1000 Ljubljana
Petrol d.d.	Knjižnično-informacijski center	Dunajska 50	1527 Ljubljana
Podjetje Titan	Strokovna knjižnica	Kovinarska ul. 28	61241 Kamnik
Pokrajinski arhiv Maribor	Knjižnica	Glavni trg 7	2000 Maribor
Pokrajinski arhiv Maribor	Knjižnica mednarodnega inštituta arhivskih znanosti pri PAM	Glavni trg 6	2000 Maribor
Pokrajinski muzej Kočevje	Knjižnica	Prešernova 11	30 Kočevje
Pokrajinski muzej Koper - Museo regionale Capodistria	Knjižnica	Kidričeva 19, p.p. 5	6001 Koper - Capodistria
Pokrajinski muzej Murska Sobota	Knjižnica	Trubarjev drevored 4	9000 Murska Sobota
Pokrajinski muzej Ptuj	Knjižnica	Muzejski trg 1	2250 Ptuj
Pomorski muzej "Sergej Mašera" Piran	Knjižnica	Cankarjevo nab. 3, p.p. 103	6330 Piran
Posavski muzej Brežice	Knjižnica	C. prvih borcev 1, p.p. 5	8250 Brežice
Pospeševalni center za malo gospodarstvo - PCMG	Euro-Info korespondenčni center	Dunajska 156	1000 Ljubljana
Premogovnik Velenje	Strokovna knjižnica	Partizanska 78	3320 Velenje
Prirodoslovni muzej Slovenije	Knjižnica	Prešernova 20, p.p. 290	1001 Ljubljana
Radenska, d.d. Radenci	Raziskovalna enota – Knjižnica	Zdraviliško naselje 14	9502 Radenci
Raziskovalni center Ekonomske fakultete	Knjižnica	Kardeljeva pl. 17	1000 Ljubljana
Restavratorski center RS	Knjižnica	Rimska 24	1000 Ljubljana
Revirski muzej Trbovlje	Knjižnica	Ulica 1. junija 15	1420 Trbovlje
RRC - Računalniške storitve	Knjižnica	Jadranska 21	1000 Ljubljana

Rudnik Trbovlje - Hrastnik d.o.o.	Strokovna knjižnica	Trg revolucije 12, p.p. 80	1420 Trbovlje
Salezijanski inšpektorat - Don Boskovi Salezijanci, Ljubljana	Salezijanska knjižnica	Rakovniška 6, p.p. 2404	1001 Ljubljana
Salonit Anhovo - Razvojno raziskovalni inštitut, d.o.o.	INDOK dejavnost	Vojkova 1	5210 Anhovo
Saturnus Avtooprema, d.d.	Tehnična knjižnica Saturnus	Letališka c. 17	1000 Ljubljana
Sava d.d., Gumarska in kemična industrija	Strokovna knjižnica Sava - Informacijsko dokumentacijski center	Škofjeloška c. 6	4502 Kranj
Slovanska knjižnica	Slovanska knjižnica	Gosposka ul. 15, p.p. 146	1001 Ljubljana
Slovenska akademija znanosti in umetnosti	Biblioteka SAZU	Novi trg 5/I, p.p. 323	1000 Ljubljana
Slovenske železarne - Acroni d.o.o.	Strokovna knjižnica	Cesta Borisa Kidriča 44	4270 Jesenice
Slovenske železnice d.d.	Knjižnica	Kolodvorska 11, p.p. 4429	1506 Ljubljana
Slovenski etnografski muzej	Knjižnica	Metelkova 2	1000 Ljubljana
Slovenski gledališki muzej	Knjižnica	Mestni trg 17	1000 Ljubljana
Slovenski šolski muzej	Knjižnica	Plečnikov trg 1	1000 Ljubljana
Splošna bolnišnica Celje	Medicinska knjižnica	Oblakova 5	3000 Celje
Splošna bolnišnica Maribor – Učna bolnišnica	Medicinska knjižnica	Ljubljanska 5	2000 Maribor
Statistični urad RS	Informacijsko središče – Knjižnica	Vožarski pot 12	1000 Ljubljana
Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše	Knjižnica	Gotska 18	1000 Ljubljana
Škofijska teološka knjižnica	Škofijska teološka knjižnica	Slomškov trg 20	2000 Maribor
Tehniški muzej Slovenije	Knjižnica	Parmova 33, p.p. 3525	1001 Ljubljana
Tekstilni inštitut Maribor	Specialna knjižnica	Ul.Kraljeviča Marka 21	2000 Maribor
Telekom Slovenije d.d.	Strokovna knjižnica	Cigaletova 15	1000 Ljubljana
TKI Hrastnik, d.d.	Knjižnica	Za Savo 6	1430 Hrastnik
Tovarna dušika Ruše - Metalurgija d.d.	Specialna knjižnica	Tovarniška c. 51	2342 Ruše
Uprava RS za zračno plovbo	Knjižnica	Kotnikova 19	1000 Ljubljana
Urad predsednika vlade RS	Knjižnica	Gregorčičeva 20	1000 Ljubljana
Urbanistični inštitut RS	INDOK - Knjižnica	Jamova 18, p.p. 77	1111 Ljubljana
Ustavno sodišče RS	Knjižnica	Beethovnova 2	1000 Ljubljana
Vrhovno sodišče RS	Centralna pravosodna knjižnica	Tavčarjeva 9	1000 Ljubljana
Zavod RS za šolstvo	INDOK služba s knjižnico	Poljanska 28, p.p. 63	1000 Ljubljana
Zavod RS za transfuzijo krvi	Knjižnica	Šlajmerjeva 6, p.p. 49	1105 Ljubljana

Zavod za gradbeništvo Slovenije	Knjižnica	Dimičeva 12	1000 Ljubljana
Zavod za kulturo in izobraževanje Tržič	Knjižnica Tržiškega muzeja	Muzejska 11	4290 Tržič
Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Nova Gorica	Knjižnica	Delpinova 16	5000 Nova Gorica
Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto	Knjižnica	Skalickega ul. 1, p.p. 250	8000 Novo mesto
Zavod za zdravstveno varstvo - Murska Sobota	Knjižnica	Arhitekta Novaka 2b	9000 Murska Sobota
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije	Informacijsko dokumentacijska dejavnost (INDOK)	Miklošičeva 24	1507 Ljubljana
Zdravilišče Rogaška, Zdravstvo d.o.o.	Center za razvoj in znanstveno raziskovanje mineralnih vod – Knjižnica	Zdraviliški trg 9	3250 Rogaška Slatina
Zgodovinski arhiv Ljubljana	Knjižnica	Mestni trg 27, p.p. 373	1000 Ljubljana
Znanstveno-raziskovalno središče RS, Koper	Knjižnica	Garibaldijeva 18, p.p. 612	6000 Koper
Zveza svobodnih sindikatov Slovenije	Strokovna knjižnica ZSSS	Dalmatinova 4	1000 Ljubljana

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
Turjaška 1
1000 LJUBLJANA

NAROČILNICA

Ustanova: _____

Ulica: _____

Poštna šte.: _____ Kraj: _____

Odgovorna oseba: _____

Naročam _____ izvodov publikacije **Smernice za uporabo ISBD-jev pri opisu sestavnih delov**. Po ceni 1.900 SIT.

Datum:

Podpis:

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
Turjaška 1
1000 LJUBLJANA

NAROČILNICA

Ustanova: _____

Ulica: _____

Poštna šte.: _____ Kraj: _____

Odgovorna oseba: _____

Naročam _____ izvodov publikacije **Eva Verona: Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga : Razlage strokovnih izrazov in stvarni kazali**. Po ceni 4.600 SIT.

Datum:

Podpis:

Knjižničarske novice 9(1999)3
ISSN 0353-9237

Izdala in založila: *Narodna in univerzitetna knjižnica*
Turjaška 1
1000 Ljubljana
telefon (061) 2001 176, 2001 110
<http://www.nuk.uni-lj.si/>

Za knjižnico: *mag. Lenart Šetinc*

Odgovorna urednica: *Vilenka Jakac-Bizjak*

Glavna urednica: *Jelka Kastelic*

Uredniški odbor: *mag. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, mag. Maja Žumer*

Naslovnico oblikoval: *Aleksij Kobal*

Fotografija na naslovnici: *Goran Bertok*

Tisk naslovnice: *Tiskarna Simčič, Ljubljana*

Tisk vsebine: *Grafko, Ljubljana*

Naklada: 695 izvodov. Cena posamezne številke: 650 SIT. Knjižničarske novice lahko naročite za pol leta (januar-junij ali julij-december) ali za celo leto (januar-december). Naročila in odpovedi pošiljajte pisno. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje RS št. 23/179-92 z dne 16.3.1992 štejejo *Knjižničarske novice* med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3 Zakona o prometni davku, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.

Naslov uredništva: NUK, Informacijski center za bibliotekarstvo, za "Knjižničarske novice", Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti: jelka.kastelic@nuk.uni-lj.si.